

COMUNE DI CAGLIARI

STATUTU

DE SU

COMUNU DE CASTEDDU

Aprovau cun deliberatzioni de su Consillu comunali n. 64 de su
03.11.2015 Pubbricau in su B.U.R.A.S. n. 53, parti III, de su 26 de
donniasantu 2015

Intrau in vigori su 4 de mes'e idas 2015
mudau cun deliberatzioni de su Consillu comunali n. 16 de su 06.02.2018
Pubbricau in su B.U.R.A.S. n. 16, parti III, de su 22 de martzu 2018

STÈRRIDA

Casteddu, Casteddu in italianu, est erederi e intèrpreti de una tradizioni de prus de milli annus de fèminas e de òminis chi nd'ant pesau, cun un'arrichesa manna de arrelatus aintru e in foras, unu comunu capassu de scriri, in momentus de importu po sa Sardìnnia, pàginis artas de sa stòria de su pòpulu sardu.

Sa comunidadi casteddaja s'arreconoscit in sa comunidadi sarda, chi sa costituzioni de sa repùbblica dd'at arreconnotu is piessinnus stòricus e culturalis, cun formas difarentis de autonomia.

Su comunu de Casteddu assètiat s'atzioni sua a su connotu, ammanniada de is baloris de sa paxi e de sa no violèntzia, aberta a is orizontis nous de promotzioni de una sotziedadi interculturali e de cooperazioni intr'e is pòpulus chi s'incarant a su Mediterràneu.

Su comunu de Casteddu po promòviri su progressu sotziali in sa tzitadi e in sa Sardìnnia intrea, po garantiri s'esercìtziu de is deretus individualis e colletivus e po amparai sa vida e sa dinnidadi de sa personi, si donat custu statudu cument'e norma de fundòriu de s'ordinamentu suu.

CABU I
Printzipius istitutzionalis

Art. 1
Printzipius

1. Su comunu de Casteddu arrapresentat sa comunidadi sua, ndi curat is interessus e ndi promovit su sviluppu. Tenit autonomia statutària, normativa, organizzativa e amministrativa, ma fintzas autonomia impositiva e finantziària in s'àmbitu de su statudu suu, de is arregulamentus e de is leis de coordinamentu de sa finantza pùbblica. Est titulari de funtzionis suas e de cussas cunferias cun leis de su stadu e de sa regioni, segundu su printzipiu de sussidiariedadi .
2. Su comunu de Casteddu, in s'esercitziu de s'arrolu de bidda manna de sa Sardinnia, arreconoscit specificidadis stòricas, culturalis, econòmicas, sotzialis, ambientalis e apèrperat s'atzioni sua a s'arrespetu de is deretus de is personis e a is printzipius de solidariedadi e de pari oportunitadi intr'e is tzitadinus, chena distintzioni de generi, de provenièntzia geogràfica, de lingua, de idea arreligiosa o no arreligiosa, de opinionis politicas, de orientamentu sessuali, de cundizioni personali e sotziali.
3. Su comunu assegurat dònna forma po pigai parti a sa vida politica, sotziali, econòmica e culturali, valorizat is agregatzionis sotzialis liberas, chi permitint a is personalidadi umanais de s'expressai e de promòviri atzionis positivas po favoressi pari oportunitadis intr'e fèminas e òminis.
4. Su comunu de Casteddu, fintzas cun s'idea de amparai is generatzionis de su benidori assegurat s'arriconoscimentu prenu de is benis comunus ca funt funtzionalis a s'esercitziu de is deretus de fundòriu e fintzas a su sviluppu liberu de sa personi, s'amparu de s'ambienti e de is formas de vida.
5. Casteddu, po arregordai is malauras de sa gherra, s'incurat in dònna sea po arribai a una paxi intr'e is pòpulus.
6. Su comunu s'ghit sa collaboratzioni e sa cooperatzioni cun totu is tzitadis e totu is àterus comunus de sa Sardinnia cun su scopu de promòviri sa partecipatzioni colletiva de is tzitadinus sardus a su progressu tzivili, sotziali e econòmicu de sa Sardinnia.

Art. 2
Identidadi

1. Su comunu arreconoscit, cument'e benis simbulus chi arrapresentant s'identidadi de Casteddu, is stàinis, sa costa, su sistema de is cùcurus, su portu, s'istituzioni universitària, sa lingua sarda e sa fueddada casteddaja, sa festa de Sant'Efis, totu su patrimòniu de sa cultura imateriali e is bixinaus stòricus chi, cun is situs archeològicus e is monumentus, contant is originis e sa stòria de sa tzitadi.
2. Est còmpitu de su comunu a donai valori e a fàiri connòsciri, in dònna sea, sa stòria de sa comunidadi casteddaja.

Art. 3

Stemma e gonfaloni

1. Su comunu de Casteddu, decorau cun medàllia de oru a su balori militari, tenit sa sea in su palatzu cìvicu de bia Roma n.145 e su stemma determinau in is caraterísticas suas de su diploma de cuncessioni pubbricau de s'urri Carlo Emanuele III su 17 de maju 1766, aici titulau: "*incuartau: in su primu e in su de cuatru a sa cruxi de Savòia, in su segundu e in su de tres de prata, a su casteddu a su naturali, abertu e cun aberturas, torricellau de tres petzus, cussu de mesu prus artu, fundau asuba de unu scòlliu chi ndi bessit de mari, totu custu a su naturali. Su scudu alamarau de pramas, aguantau de duus tritonis e cimau de corona marchional'*". Su gonfaloni est pratzu in coloris arrùbiu e asulu, carrigau de su stemma de sa tzitadi.
2. S'imperu de su gonfaloni est disciplinau de un'arregulamentu apòsitu.

Art. 4

Banderas

1. In sa sea comunali s'esponint is banderas de sa repùbblica italiana, de s'unioni europea, de sa regioni Sardìnnia e de su comunu de Casteddu, in s'arrespetu de is leis italianas.

Art. 5

Toponomàstica

1. Su comunu poderat o torrat a imperai sa toponomàstica originària de is logus cumentis arresurtat de sa traditzioni scritta e orali.
2. Sa giunta comunali determinat sa denominatzioni de adotai segundu is critèrius e is maneras previdias de s'arregulamentu apòsitu.

Art. 6

Tzitadinàntzia onorària e sigillu de sa tzitadi

1. Su consillu comunali podit donai sa tzitadinàntzia onorària a personalidadi chi no funt residentis in su comunu, cun proposta motivada, presentada de su s'indigu o de assumancu unu quartu e aprovada de assumancu su duus de tres de is consillieris assinniaus.
2. Su consillu comunali podit acansai su sigillu de sa tzitadi a tzitadinus casteddajus chi minescent un'arreconnoscimentu particulari, cun proposta motivada presentada de su s'indigu o de assumancu unu quartu de is consillieris e aprovada de assumancu su 2/3 de is consillieris assinniaus.

Art. 7

Tzitadinàntzia comunali

1. Su comunu de Casteddu arreconnoscat, cumprius is 6 annus de edadi, sa tzitadinàntzia comunali a is pipius nàscius in Itàlia de genitoris stràngius e residentis in Casteddu.
2. Is tzitadinus comunalis arricint una còpia de su statudu e una litera de beni beniu de su s'indigu.

3. S'elencu de is tzitadinus comunalis est allogau in un'albu apòsitu.

Art. 8
Gemellàgiu

1. Casteddu, in s'arrespetu de sa lei, si podit allocai cun àteras tzitadis chi tenint arrelatus culturalis, sotzialis, econòmicus e geogràficus particularis cun deliberatzioni motivada de su consillu comunali.

Art. 9
Àrea manna, tzitadi metropolitana e arrelatus cun entis e istituzionis

1. Su comunu de Casteddu promovit e favoressit su protzessu de integrazzioni istituzionali, econòmica e sotziali de sa tzitadi metropolitana, cument'e sviluppu naturali de s'àrea vasta de Casteddu, aintru de unu sistema nou de is autonomias in Sardinnia e sustenit, de acòrdiu cun is àterus comunus de s'àrea, arrelatus cun sa regioni autònoma, finalizaus a acòrdius de programa po interventus de livellu superiori a cussu tzitadinu asuba de temas de interessu po su territòriu metropolitanu.

2. Su comunu sviluppat fintzas sa collaboratzioni cun is àterus entis localis e cun is istituzionis natzionalis, europeas e internatzionalis, po congruiri interessus comunus.

Art. 10
Critèrius de s'atzioni de su comunu

1. Su comunu ponit s'atzioni sua po sa cumpridura de is deretus de is tzitadinus e a su benèssiri, intzoru in manera particulari de is pipius e de is piciocheddus, e a custu critèriu cunformat is políticas e s'aministratzioni sua.

2. Po s'ampàru e su sviluppu de sa comunidadi:

a) improntat s'organizatzioni e s'atividadi suas a su printzìpiu de ugualidadi de is deretus e de no discriminatzioni;

b) òperat a manera chi siant asseguraus a totu is tzitadinus, cun atentzioni manna a cussus chi faint parti de categorias prus débilis, is servìtzius, fintzas cussus chi pertocant a s'istrutzioni, a sa cultura, a sa saludi e a sa segesa sotziali, a is trasportus, a is atividadis sportivas, a su turismu, a su spetàculu e a sa sotzialidadi

c) promovit e àtuat una sistematzioni orgànica de su logu, pranifichendi sa localizatzioni de is insediamentus umanus, sotzialis e produtivus;

d) cuncurrat a sa defensa de sa terra, de s'àcua, de s'ambienti e de su paesàgiu, po una crèscina progressiva de sa calidadi de sa vida;

e) adotat, in collaboratzioni cun is entis statalis e regionalis prepostus, is misuras necessàrias po chistiri e donai balori a su patrimoniu stòricu, artisticu, archeològicu e naturalisticu;

f) valorizat sa cultura locali, cun arreferimentu particulari a sa lingua, a su costùmini e a is traditzionis;

- g) agiudat is atividadis e is initziativas de su voluntariu e de is assòtzius liberus;
- h) àtuat su decentramentu de s'aministratzioni e de s'organizatzioni sua;
- i) garantit s'informatzioni de is tzitadinus asuba de su funtzionamentu suu e sa partecipatzioni a is scioberus politicus e amministrativus;
- j) amparat su pruralismu in sa vida de is òrganus politicus-amministrativus suos fintzas garantendi a is minoràntzias consillaris su deretu a pigai parti a is funtzionis de indiritzu e de controllu chi funt de su consillu comunali;
- k) promovit sa cultura de is sabidorias e s'elaboratzioni de sa circa scientifica, fintzas cun acòrdius cun is universidadis e is àterus entis de sa circa;
- j) agiudat s'integratzioni de is comunidadis stràngias chi funt in su territòriu tzitadinu.

Art. 11

Pari oportunitadis

1. Su comunu de Casteddu garantit cundetzionis de pari oportunitadis intr'e fèminas e òminis e improntat s'atzioni sua a s'arrespetu de sa paridadi de genia.
2. Est istituia sa cummissioni pari oportunitadis cun funtzionis consultivas e de proposta po promoviri sa cultura de sa paridadi de genia. Sa cumposizioni, is cumpetènzias e su funtzionamentu funt disciplinaus de un'arregulamentu apòsitu.
3. Su comunu in is àtus amministrativus e in is comunicatzionis ufizialis adotat unu linguàgiu inclusivu e chi no siat discriminanti.

Art. 12

Amparu e valorizatzioni de su sardu

1. Su comunu amparat e valorizat su sardu, ndi promovit sa spainadura e s'imperu cument'e lingua de imperu fitianu e, in particulari, in sa comunicatzioni istituzionali cun is tzitadinus, in s'arrespetu de is normas stabilias de sa regioni autònoma de sa Sardìnnia e de su stadu italianu.
2. Su comunu introdusit s'imperu de is topònimus e de is odònimus in lingua sarda, assoru a cussus ufizialis in lingua italiana.
3. Su comunu de Casteddu individuat in su prurilinguismu unu elementu de importu, de progressu sotziali e de arricchimentu culturali, garantit s'arrespetu e s'amparu de totu is linguas fueddadas in sa tzitadi e ndi promovit sa connoscèntzia e s'imperu.

CABU II
Òrganus de governu

Art. 13
Òrganus de su comunu

1. Is òrganus de su comunu funt su consillu, sa giunta, su s'indigu.

Art. 14
Consillu comunali

1. Su consillu comunali est s'òrganu de m'assima rapresent'antzia polìtica de is tzitadinus in su governu de sa tzitadi, e fintzas s'òrganu de indiritzu e controllu polìticu aministrativu.
2. Adotat is àutus fundamentalis atribuius de sa lei a sa cumpet'entzia, pigat parti, po mesu de àutus spetzìficus de indiritzu, a sa definitzioni e a s'adeguamentu de is lìnias programàticas de su s'indigu e ndi averiguat d'ònnia annu s'atuatzioni.
3. Sul consillu comunali in sa primu setziada nominat, intr'e is consilleris, unu presidenti e duus visu presidentis. Est vicàriu su visu presidenti prus votau. Presidenti e visu presidenti formant s'ufitziu de presid'entzia, chi sovrintendit a s'atividadis de su consillu.
4. Su funtzionamentu de su consillu comunali est disciplinau de arregulamentu apòsitu.

Art. 15
Autonomia funtzionali e organizzativa de su consillu comunali

1. Su consillu comunali est dotau de autonomia funtzionali e organizzativa, determinada cun indiritzus consillaris spetzìficus.
2. Su consillu comunali disponit de is struturas e de is risursas netzessàrias a s'esercìtziu de is prerogativas suas.
3. Cun s'arregulamentu suu, su consillu disciplinat sa gestioni de totu is risursas atribuias po su funtzionamentu suu e po cussu de is grupus consillaris.
4. Sa dotatzioni orgànica de is ufizius de agiudu a su consillu comunali est formada de dependentis de su comunu o, incapitendi is cundetzionis de lei, de collaboradoris assuntus cun cuntratu a tempus determinau in osserv'antzia de su cuntratu colletivu natzionali de trabballu in vigori.
5. Su bilànciu comunali previdit stantziamentus apòsitus po is ufizius de agiudu a is atividadis de su consillu comunali.

Art. 16
Su consilleri comunali

1. Is consillaris comunali esertzitant sa funtzioni intzoru chena avrincu de mandau, cun libertadi prena de opinioni e de votu.
2. Is consillaris comunali, fintzas a solus, esertzitant su deretu de iniziativa in is matèrias de cumpetèntzia de su consillu cun propositas de deliberatzioni e, cun àutu motivau, podint pediri de pònniri argumentus a s'òrdini de sa dii.
3. Is ufizius comunali assegurant a is consillaris chi ddu pedant, s'agiudu netzessàriu po s'esercìtziu de su mandau.
4. Tenint deretu de presentai motzions, òrdinis de sa dii, interrogatzionis e dònna àtera istàntzia de sindacau ispetivu segundu is maneras previdias de s'arregulamentu consillari.
5. A is interrogatzionis cun pregunta de arrespusta scruta e a is àteras istàntzias de sindacau ispetivu depit èssiri donada arrespusta in is tempus e in is modus previdius de s'arregulamentu de su consillu comunali.
6. Is consillaris comunali tenint deretu de otènniri de is ufizius totu is noas e is informatzionis in possessu de su comunu, de is entis, aziendas, sòtzius e istituzionis partetzipadas, utilosas a sa cumpridura de su mandau intzoru. Issus depint poderai su segretu in is occurrèntzias previdias de sa lei.
7. Is consillaris comunali, cunforma a cantu previdiu de sa lei e de is normas regulamentaris, depint fàiri connòsciri sa situatzioni patrimoniali e reddituali intzoru, e fintzas is spesas fatas po sa propaganda eletorali.

Art. 17
Decadèntzia e dimissionis de is consillaris

1. Is consillaris depint pigai parti a is setziads de su consillu comunali e de is cumissionis consillaris de innui faint parti.
2. Sa lei stabilessit is càusas de decadèntzia de is consillaris comunali. Decadit fintzas de s'incàrrigu su consillari chi, aintru de s'annu, no pighit parti assumancu a una de tres de is setziadas de su consillu comunali, sarvu po legìtimus impedus de comunicai a su presidenti chi providit a ndi informai su consillu e a ndi curai s'annotu a verbali.
3. Funt cunsideradas ausèntzias po impedus legìtimus, no computaus a is finis de sa decadèntzia, cussas fatas po arrexonis istituzionalis chi pertocant a s'esercìtziu de su mandau, po arrexonis de saludi, e fintzas po arrexonis personalis gravis o po impènnius de ~~traballu~~ ~~chi~~ ~~nos~~ ~~podint~~ ~~protegi~~
4. Si su presidenti e su segretàriu generali rilevanti ca unu consillari est abarrau assenti po unu nùmuru de setziadas pari a una de tres de cussas fatas in s'annu, chena de àiri comunicau giustificatzionis scrutas, notificant a s'interessau una comunicatzioni scruta po ddi cuntestai is ausèntzias e dd'assenniant unu tèrmini no prus pagu de dexi diis po s'esposizioni de is arrexonis de s'ausèntzia sua.
5. Scadiu su tèrmini assenniau chena chi s'interessau apat justificau is ausèntzias

cuntestadas, su presidenti ndi proponit a su consillu comunali sa decadèntzia.

6. Sa deliberatzioni chi deccarat sa decadèntzia, chi netzessitat de su votu a favori de is 2/3 de is consillaris assenniaus, est notificada a s'interessau aintru de cincu diis de s'adotzioni.

7. Is dimissionis de s'incàrrigu de consillari, indirizadas a su consillu comunali, presentadas segundu is maneras previdias de sa lei, no si podint arrevocai, no netzessitant de sa pigada de àutu e movint de luegus. Sa surrogatzioni de su consillari dimissionàriu si depit fàiri aintru de is dexi diis infatu.

Art. 18

Grupus consillaris

1. Is consillaris si podint organizai in grupus segundu is dispositzioni de s'arregulamentu de su consillu comunali.

2. A is grupus consillaris, giai de sa costituzioni intzoru, funt asseguradas risursas adeguadas e atrezaduras po su servìtziu de su mandau segundu is maneras previdias in s'arregulamentu de su consillu comunali.

Art. 19

Cunferèntzia de is presidentis de is grupus

1. Sa cunferèntzia de is presidentis de is grupus est cumposta de su presidenti e de is visu presidentis de su consillu comunali e de is presidentis de is grupus consillaris.

2. A sa cunferèntzia, cunvocada e ghiada de su presidenti de su consillu comunali, pigat parti su sìndigu.

3. S'arregulamentu consillari determinat is poderis de sa cunferèntzia e ndi disciplinat s'organizazioni.

Art. 20

Cumissionis consillaris

1. Su consillu nominat cumissionis consillaris permanentis assegurandi aintru de totu is cumissionis, foras po is cumissionis de is articulus 22 e 23, sa rapresentàntzia proportzionali a totu is grupus chi funt presentis e assegurandi in donniuna de issas firmu su raportu de su nùmuru aintru de sa majoria e s'oposizioni, est a nai ca sa majoria est su grupu o sa coalizioni chi espressat su sìndigu, e s'oposizioni funt is listas chi no sustenint su sìndigu e, duncas, is grupus de oposizioni.¹

1 bis. Dònna cumissioni nominat po sei etotu su presidenti e su visu presidenti. Su consillu comunali deliberat su nùmuru, sa cumposizioni e is matèrias de cumpetèntzia de is cumissionis consillaris.²

1. Cumissionis temporàneas, asuba de argumentus spetzìficus, funt istituas candu ddu deliberat la majoria de is consillaris assinniaus a su comunu.³

2. Aintru de is cumissionis consillaris permanentis su consillu comunali ndi pesat de òbbrigu is cumissionis chi funt in is articulus afatantis 22 e 23.⁴

3. Is propositas de deliberatzioni de su consillu depint innantis passai a s'esàmini de is cumissionis consillaris permanentis po su parri de cumpetèntzia.
4. Is propositas de deliberatzioni chi apant tentu votu cuncordu a favori de sa cumissioni cumpetenti, funt presentadas a su consillu comunali impari a s'arresumu de su verbali de sa cumissioni e funt votadas, chena de arrelatu, sarvu domanda difarenti fintzas de unu consilleri sceti.
5. A totu is cumissionis funt asseguraus mezus strumentalis addatus e adeguaus e struturas po disciniri is còmputis de istitutu.
6. Su funtzionamentu de is cumissionis consillaris est disciplinau de s'arregulamentu de su consillu comunali.

Art. 21

Cumissionis de controllu e garantzia e cumissionis de indàgini

1. Podint èssiri istituas, cun votatzioni a majoria assoluta de is consilleris assinniaus, cumissionis consillaris de controllu e garantzia e cumissionis consillaris de indàgini, segundu is maneras previdias in s'arregulamentu de su consillu comunali.⁵

Art. 22

Cumissioni consillari permanenti statudu e arregulamentu

1. Sa cumissioni consillari permanenti statudu e arregulamentus verificat su stadu de atuatzioni de su statutu, curat sa stesura de acabu de is arregulamentus e ndi tzertificat sa coerèntzia cun is normas statutàrias e regulamentaris de su comunu.
1. bis. Sa cumissioni est cumposta a manera de garantiri sa rappresentàntzia de totu is grupus presentis in consillu comunali, segundu cantu previdiu de s'arregulamentu de su consillu comunali.⁶
2. Su funtzionamentu de sa cumissioni statudu e arregulamentus est stabilèssiu de s'arregulamentu de su consillu comunali.⁷

¹ Comma introdùsiu cun deliberatzioni C.C. n. 16 de su 06.02.2018

² Comma mudau cun deliberatzioni C.C. n. 16 de su 06.02.2018

³ Comma mudau cun deliberatzioni C.C. n. 16 de su 06.02.2018

⁴ Comma mudau cun deliberatzioni C.C. n. 16 de su 06.02.2018

⁵ Comma introdùsiu cun deliberatzioni C.C. n. 6 de su 06.02.2018

⁶ Comma introdùsiu cun deliberatzioni C.C. n. 16 de su 06.02.2018

⁷ Comma mudau cun deliberatzioni C.C. n. 16 de su 06.02.2018

Art 23

Cumissioni consillari permanenti po sa valutazioni de is politicas comunalis e sa calidadi de is servitzius

1. Su consillu comunali, cun s'atividadi de sa cumissioni consillari permanenti po sa valutazioni de is politicas comunalis e sa calidadi de is servitzius, esercitat s'arruolu de controllu de s'atuazioni de is atus suos, asuba de is efetus de is politicas comunalis e asuba de sa calidadi de is arrelatus cun is tzitadinus e de is servitzius erogaus.

1. Sa cumissioni, po otènniri is informatziones utilosas a sa cumpridura de sa funtzioni sua, si serbit de sa collaborazioni de s'ufitziu relatzionis cun su pùbblicu chi s'incurat fintzas de sa spainadura de is èsitus de s'atividadi de controllu e valutazioni fata.

2. bis. Sa cumissioni est cumposta a manera de garantiri sa rapresentàntzia de totu is grupus presentis in consillu comunali, segundu cantu prevediu de s'arregulamentu de su consillu comunali.⁸

3. Su funtzionamentu de sa cumissioni consillari permanenti po sa valutazioni de is politicas comunalis e sa calidadi de is servitzius est disciplinau de s'arregulamentu de su consillu comunali.⁹

Art. 24

Nòminas e desinniazioni rapresentantis de su comunu

1. Su consillu comunali e su sindigu, po cantu est de cumpetèntzia de donniunu, providint a sa nòmina, a sa desinniazioni e a s'arrevocu, cust'ùrtimu cun àutu motivau, de is rapresentantis de su comunu in entis, aziendas, sòtzius e istituzionis garantendi s'ecuilibru de gèneri. Is nòminas, is desinniazioni e is arrevocus funt fatos asuba de sa basi de is indirizus aprovaus de su consillu comunali.

2. Is rapresentantis depint sighiri is indirizus politicu-programàticus stabilèssius de is òrganus de su comunu; depint fintzas, trasmitiri a su sindigu is programmas, is bilàncius, s'òrdini de sa dii e is deliberazioni de is òrganus de entis, aziendas, istituzionis e assòtzius chi ndi faint parti.

3. Is rapresentantis funt, fintzas, obbrigaus a presentai dònna annu a su sindigu e a su presidenti de su consillu chi trasmittit a is cumissionis consillaris cumpetentis po matèria, aintru de duus mesis de s'acabbu de s'esercitziu, una arrelata asuba de su stadu de s'enti e asuba de s'atividadi fata sighendi is indirizus arricius.

4. Is rapresentantis de su comunu in is entis, aziendas, assòtzius e istituzionis, a s'ora de sa nòmina o desinniazioni, depint donai pùbblica s'apartenèntzia a organismus, assòtzius o sotziedadis chi tenint arrelatus cun su comunu.

Passadas 90 diis de sa nòmina, is rapresentantis de su comunu in is entis, aziendas, assòtzius e istituzionis presentant a su sindigu e a su presidenti de su consillu chi trasmittit a is cumissionis consillaris permanentis cumpetentis po matèria un'arrelata asuba de is atziones de fàiri po arribbai a is obietivos stabilèssius de s'aministratzioni.

Art. 25

Giunta

1. Sa giunta, nomenada de su s'indigu, asseguendi s'ecuilibriu de generi, esercitat fintzas is funtzionis chi dd'at cunferiu sa lei. Est cunvocada e ghiada de su s'indigu chi predisponit s'òrdini de sa dii.
2. Po ausèntzia o impedu de su s'indigu sa giunta est cunvocada e ghiada de su visu s'indigu. Manchendi paris po ausèntzia o impedu su s'indigu e su visu s'indigu sa giunta est cunvocada e ghiada de s'assessori prus antzianu de edadi.
3. Sa giunta est cumposta de su s'indigu e de unu nùmeru de assessoris, stabilèssiu de su s'indigu etotu, fintzas a unu màssimu de 1/3 de is consillaris assenniaus.
4. Is assessoris pigant parti cun deretu de fueddu a is setziadas de su consillu comunali.
5. Is cumponentis de sa giunta depint arrespùndiri a is interrogatzionis e a dònna àtera istàntzia de sindacau ispetivu de is consillaris, segundu is tempus e is maneras previdias de s'arregulamentu de su consillu.
6. Sa giunta adotat un'arregulamentu po s'esercìtziu de s'atividadis sua.
7. Is cumponentis de sa giunta, segundu cantu previdiu de sa lei e de is normas arregulamentàris, depint acrarai sa situatzioni patrimoniali e reddituali intzoru.

Art. 26

Atribuzionis de sa giunta

1. Sa giunta comunali, collaborat cun su s'indigu in su faimentu de is indiritzus generalis de su consillu e òperat cun deliberatzionis collegialis.
2. Fait atividadis propositivas e de imperta in cunfrontu de su consillu comunali.
3. Arrelatat dònna annu a su consillu asuba de s'atividadis sua.
4. Stabilessit diretivas generalis asuba de maneras e de is tempus de atuatzioni de is programmas aprovaus de su consillu comunali.
5. Fait is àutus de amministratzioni chi no siant arriservaus de sa lei a su consillu comunali e chi no intrint in is competèntzas previdias de sa lei o de su statutu de su s'indigu, de is òrganus de decentramentu, de su diretori generali, de su segretàriu generali o de is dirigentis.
6. S'òrdini de sa dii de sa giunta est mandau, assumancu 24 oras innantis, a su presidenti de su consillu comunali e a is presidentis de is grupus consillaris sarvu in is ocasionis de apretu.

Art. 27
Sindigu

1. Su sindigu est cabu de s'aministratzioni comunali e ufiziali de governu. Esercitat is funtzionis chi ddi funt intregadas de is leis, de su statudu e de is arregulamentus e sovrintendit a su cumprimentu de is funtzionis statalis e regionalis intregadas o delegadas a su comunu.
2. Assegurat s'unidadi de indiritzu politicu–aministrativu de su comunu, in s'arrespetu de is lìnias programàticas aprovadas de su consillu comunali.
3. Assinniat is incàrrigus a is assessoris chi intregat is dèlegas.
4. Po ausèntzia o impedu temporàneu de su sindigu, pigat su postu suu su visu-sindigu. Po contemporànea ausèntzia o impedu de su sindigu e de su visu-sindigu, su sindigu podit delegai a àteru assessori a fàiri is funtzionis suas.
5. Aintru de su tèrmini de 120 diis, cumentzendi de sa data de s'insediamentu suu, presentat, intèndia sa giunta, is lìnias programàticas chi pertocant a is atzionis e a is progetus de fàiri in s'interis de su mandau suu.
6. Su sindigu arrelatat dònna annu a su consillu, aintru su 30 de làmpadas, asuba de s'andamentu gestionali e finantziàriu de entis, aziendas, sotziedadis e istituzionis partetzipadas de su comunu, e fintzas asuba de is prospetivas strategicas intzoru.

Art. 28
Rapresentàntzia legali

1. Sa rapresentàntzia legali de su comunu spetat a su sindigu, chi ndi podit delegai s'esercitziu a is dirigentis sceti in is ocasionis previdias de sa lei.
2. A su sindigu spetat sa a detzìdiri chi intrai in giuditziu po contu de s'enti. Issu podit delegai cun àutu sa rapresentàntzia in sedi protzessuali a s'avocadura comunali. In custa ipòtesi su dirigenti delegau sutascritt sa procura a is certus.
3. S'assinniadura de s'incàrrigu de rapresentàntzia in giuditziu e de patrociniu legali a profesionistas esternus est deliberau de sa giunta, asuba de proposta de su sindigu.

CABU III

Òrganus burocràticus

Art. 29

Segretàriu generali

1. Su segretàriu generali, sceberau in s'albu apòsitu, est nomainu de su s'indigu, de issu dipendit po is funtzionis, e durat in s'incàrrigu po totu su mandau.
2. Tenit còmputus de collaboratzioni e funtzionis de assistèntzia giuridicu–aministrativa in cunfrontu de su consillu, de su s'indigu, de sa giunta, de is assessoris singulus e de is ufizius in òrdini a sa cunformidadi de s'atzioni aministrativa a is leis, a su statutu e a is arregulamentus.
3. Esertizat, fintzas, totu is funtzionis arricias de sa lei e de is arregulamentus, e fintzas cussas cunferias de su s'indigu.
4. Su segretàriu generali, po s'esercìtziu de is funtzionis suas, si serbit de sa strutura, de is servìtzius e de su personali de su comunu.

Art. 30

Visu segretàriu generali

1. Su visu segretàriu generali est nomenau de su s'indigu intr'e is dirigentis a tempus indeterminau in servìtziu in su comunu. Su visu segretàriu generali est nomenau po unu periodu no prus longu de su mandau aministrativu de su s'indigu.
2. Collaborat cun su segretàriu generali a sa congruida de is funtzionis suas e òperat in ponti sua in ausèntzia po bacàntzia, ausèntzia o po impedu.

Art. 31

Diretori generali

1. Su diretori generali, segundu is direttivas cumandadas de su s'indigu, providit a pònniri in pràtica is indiritzus e is obietivus stabilèssius de is orgànus de governu de su comunu e sovrintendit a sa gestioni de s'enti, sighendi livellus otimalis de profetu e de eficièntzia e garantendi s'unidarietàadi e su coordinamentu intreu de s'atzioni aministrativa.
2. Su s'indigu, previa deliberatzioni de sa giunta comunali, podit nominai su diretori generali segundu is critèrius stabilèssius de s'arregulamentu asuba de s'ordinamentu de is ufizius e servìtzius, fintzas foras de sa dotatzioni òrganica e cun cuntratu a tempus determinau. Sa durada de s'incàrrigu no podit èssiri prus longa de su mandau de su s'indigu.
3. Su diretori generali esertizat is funtzionis chi dd'at donau sa lei e s'arregulamentu asuba de s'ordinamentu de is ufizius e de is servìtzius.

Art. 32
Incàrrigus dirigentzialis

1. Su sìndigu donat e stabilessit is incàrrigus dirigentzialis, segundu is maneras detadas de s'arregulamentu asuba de s'ordinamentu de is ufitzius e de is servìtzius, cun provedimentu motivau e a tempus determinau, tenendi contu de is abbilesas e de is capassidadis professionalis, cunforma a is arresurtaus otènnius e a su critèriu de sa rotatzioni.
2. Is dirigentis atuant is obietivus e is programas definius de is àutus de indiritzu politicu segundu is printzìpius de su profetu, eficièntzia, economicidadi e trasparèntzia. Spetat a issus sa diretzioni de is ufitzius e de is servìtzius, sa gestioni finanziària, tènnica e amministrativa. Po custu gosant de autonomia e responsabilitadi in s'organizazioni de is risursas umanas, strumentalis e finanziàrias assinnadas a issus.
3. S'incàrrigu de diretzioni durat tres annus e podit èssiri arrennovau o arrevocau cun provedimentu motivau de su sìndigu, in s'arrespetu de sa normativa in vigori.

Art. 33
Incàrrigus de collaborazioni esterna

1. Su sìndigu podit donai incàrrigus dirigentzialis e de specializazioni arta a personis de particulari e cumprovada cualificazioni professionali, in is làcanas previdias de sa lei segundu is maneras stabiliis in s'arregulamentu asuba de s'ordinamentu de is ufitzius e de is servìtzius, cun contratu a tempus determinau.
2. Sa durada de custos incàrrigus no podit durai prus de su mandau de su sìndigu.

CABU IV

Ufitzius

Art. 34

Critèrius generalis de organizazioni

1. Arrespetendi su printzìpiu de distintzioni intr'e is còmputus de indiritzu e de controllu e còmputus de gestioni tènnica, amministrativa e contàbili, e fintzas de is atribuzionis de su segretàriu generali e de su diretori generali, sa dirigèntzia comunali donat atuatzioni a is indiritzus polìticus de is òrganus de governu.

2. Sa struttura organizzativa de su comunu est improntada a is critèrius de autonomia, funzionalidadi e economicidadi de gestioni segundu is printzìpius de professionalidadi e responsabilidadi, po currepùndiri a su pùbblicu interessu e a is deretus de is tzitadinus e de is utentis cun su profetu e s'eficièntzia màssima.

Art. 35

Organizazioni de is ufitzius

1. Su comunu, in s'arrespetu de is printzìpius e òbrigus fissaus de sa lei e in s'àmbitu de sa autonomia normativa e organizzativa sua, definit sa dotazione orgànica sua e s'organizazioni e gestioni de su personali, sceti cun is limitis chi benint de is capassidadis de bilànciu e de is esigèntzias de esercitziu de is funtzionis chi ddi funt intregadas.

2. S'organizazioni e su funtzionamentu de is ufitzius e de is servìtzius de su comunu funt finalizaus a cuberai is obietivus de s'amministratzioni e a garantiri is deretus de is tzitadinus e s'acuntamentu intzoru e funt disciplinaus de arregulamentu apòsitu.

Art. 36

Assòtzus de dipendentis comunali

1. S'amministratzioni comunali ponit in èssiri totu cussus àutus addatus a sa promotzioni, spainadura e svilupu de atividadis e programis sotzialis, culturalis, educativus, artisticus, turisticus, sportivus e de arrecreu, favoressendi s'assòtziu intr'e is dipendentis comunali e ponendi a dispositzioni intzoru estructuras e servìtzius addatus.

2. Sa gestioni appartenit a s'assòtziu e s'arregulamentatzioni depit garantiri sa partecipazioni de totu is trabballadoris.

CABU V
Finàntzia e contabilidadi

Art. 37
Autonomia finantziària e impositiva

1. Su comunu, in s'àmbitu de s'autonomia finantziària e impositiva arreconnota de sa lei, àpricat tributus suos e esertzitat su poderi impositivu in s'arrespetu de is printzìpius stabilèssius de sa lei e segundu is maneras fissadas de is arregulamentus apòsitus.

Art. 38
Bilànciu comunali

1. Su bilànciu de previsionis est documentu de pranificatzioni econòmica e de programatzioni polìtica, aprovau de su consillu comunali asuba de proposta de sa giunta, chi stabilèssit is obietivus chi s'aministratzioni bolit persighiri, e fintzas is tempus e is risursas netzessàrias po ddus cuberai.

2. Su comunu de Casteddu imperat mètodus de rendicontatzioni utilosus a torrai craru e chi si cumpradat s'arrelatu chi intercurrit intr'e s'imperu de is risursas e de is investmentus e is progetus realizaus e is arresurtaus cuberaus, fintzas cun strumentus chi permitant a is tzitadinus de presentari is netzessidadis intzoru e valutai is spesas previdias e s'operau de s'enti .

3. Cun s'obietivu de trantziri is difarèntzias de generi, redigit documentus de bilànciu chi valutant is sceberus politicus e is impènnius econòmicus-finantziàrius assuntus po una pratzidura de is risursas pùbblicas a vantàgiu de sa colletividadi intrea.

4. Su sistema contàbili de su comunu est disciplinau de sa lei e de arregulamentu apòsitu .

Art. 39
Gestioni de su patrimoniu

1. Sa gestiuni de is benis demanialis e patrimonialis depit èssiri informada a is critèrius de amparu, salvaguàrdia e valorizatzioni.

2. S'atividadis de gestiuni de is benis e is maneras de chistidura e aggiornamentu de is inventàrius funt disciplinaus de arregulamentu apòsitu segundu cantu stabilèssiu de is normas in matèria.

Art. 40
Collègiu de is revisoris

1. Su collègiu de is revisoris collaborat cun is òrganus de governu, espressat parris in is matèrias previdias de sa lei, billat asuba arregularidadis contàbili, finantziària e econòmica de sa gestiuni, providit a is averiguas ordinàrias de cassa, formulat rilievus e propostas chi punnant a otènniri una efficièntzia prus manna, economicidadis e produtividadis e fait dònna àteru adempimentu previdiu de sa lei.

2. Is càusas de incumpatibilidadi e de inelegibilidadi, is maneras de eletzioni, sa durada e su funtzionamentu de su collègiu funt disciplinaus de sa lei e de s'arregulamentu de contabilidadi.

CABU VI

Decentramentu

Art. 41

Formas de decentramentu comunali

1. Su comunu de Casteddu promovit formas de decentramentu po favoressi sa partecipazioni de is tzitadinus a sa formatzioni e a s'atuatzioni de is provedimentus chi interessant is partis singulas de sa tzitadi e po gestiri a manera funtzionali is servitzius de basi.
2. Su comunu arreconoscit e valorizat, in s'àmbitu de s'unidadi de indiritzus de s'aministratzioni, s'autonomia de sa munitzipalidadi de Pirri e, in apricatzioni de su printzipiu de sa sussidiariedadi, addatat s'atzioni amministrativa e contàbili sua.
3. Su territòriu de pertinèntzia de sa munitzipalidadi de Pirri est delimitau in sa pranimetria aunia a s'arregulamentu de sa munitzipalidadi de Pirri.

Art. 42

Munitzipalidadi de Pirri

1. Su comunu de Casteddu arreconoscit a sa comunidadi de Pirri, in cunsideru de is spetzificidadis stòricas, una autonomia organizativa e funtzionali denominada munitzipalidadi, cun su scopu de promòviri e favoressi sa partecipazioni dereta de is tzitadinus a su governu de sa comunidadi e su decentramentu in su territòriu de is servitzius.
2. Sa munitzipalidadi est organismu de partecipazioni, de consultatzioni e de gestioni de is servitzius de basi e esertizat is funtzionis chi dd'at intregau sa lei, su statutu e s'arregulamentu de sa munitzipalidadi de Pirri.
3. A su cumentzu de donnia annu sa munitzipalidadi de Pirri presentat a su consillu comunali, una arrelata asuba de su stadu de atuatzioni de s'arregulamentu e asuba de su bilànciu de atividadis in relatzioni a is risursas assinnias.
4. Is funtzionis intregadas a sa munitzipalidadi funt fatas in autonomia de is ufìtzius decentraus de sa strutura centrali de su comunu, in s'àmbitu de is indiritzus stabilius de is òrganus de governu cunforma a is cumpetèntzias intregadas de s'arregulamentu de sa munitzipalidadi de Pirri.
5. A sa munitzipalidadi funt assinnias risursas finantziarias e personali po s'esercitziu de is funtzionis suas.

Art. 43

Consillu de sa munitzipalidadi de Pirri

1. Su consillu de sa munitzipalidadi de Pirri est òrganu de indiritzu e controllu politicu–amministrativu e rapresentat is esigèntzias de sa populazioni de sa munitzipalidadi in s'àmbitu de s'unidadi de su comunu, po custu scopu funt garantius is strumentus adeguaus de

collegamentu e cunfrontu cun su consillu comunali. Is cunditionis de inelegibilitadi e de incompatibilitadi cun s'uncàrrigu de consilleri de sa munitzipalidadi funt stabilias de sa lei. S'incàrrigu de presidenti e de consilleri de sa munitzipalidadi funt incompatibilis cun s'incàrrigu de consilleri comunali.

2. Sa primu setziada de su consillu de sa munitzipalidadi est cunvocada de su presidenti aintru 10 diis de sa proclamatzioni de is eligius.

3. Is maneras de cunvocatzioni e funtzionamentu de su consillu de sa munitzipalidadi e de is articulatzionis suas funt stabilius de s'arreglamentu de sa munitzipalidadi.

Art. 44

Durada de incàrrigu de su consillu de sa munitzipalidadi de Pirri

1. Su consillu de sa munitzipalidadi est elìgiu paris a su consillu comunali e durat in s'incàrrigu po unu tempus oguali a cussu de su consillu etotu, fintzas benendi a ddu sciòlliri in antizipu. A pustis de sa pubbricatzioni de su decretu de inditzioni de is comìtzius eletoralis, e fintzas a s'elezioni de is nous, su consillu abarrat in s'incàrrigu adotendi sceti is àutus urgentis e improrogàbilis.

2. Po cantu no est previdiu de is normas statutàrias e regulamentaris, a su consillu de sa munitzipalidadi s'apricant is normas previdias de sa lei po is comunus cun pari populatzioni.

Art. 45

Presidenti de sa Munitzipalidadi

1. Su presidenti arrappresentat sa munitzipalidadi, fait is funtzionis intregadas de sa lei, de custu statutu, de is arreglamentus comunalis, e fintzas cussas delegadas de su s'indigu e s'incurat de is arrelatus cun s'aministratzioni comunali e cun is àterus entis.

2. Su presidenti tenit deretu de interventu in is discussionis de su consillu comunali chi pertocant a is problemàticas de su territòriu de sa munitzipalidadi e sighit sa protzedura de atuatzioni, in collaboratzioni cun is assessoris comunalis competentis, de is deliberatzionis de su consillu comunali chi pertocant sa munitzipalidadi.

3. In sa primu setziada su consillu de sa munitzipalidadi elegit, intr'e sei, a scrutiniu segretu e cun votu limitau a unu, duus visu presidentis de custus unu, su prus votau, cun funtzioni de visu presidenti vicàriu.

4. Su presidenti e is duus visu presidentis formant su consillu de presidèntzia de sa munitzipalidadi, chi esertizat is funtzionis previdias de s'arreglamentu de sa munitzipalidadi.

Art. 46

Ufìtziu de presidèntzia de sa munitzipalidadi

1. S'ufìtziu de presidèntzia est s'orgànu esecutivu de sa munitzipalidadi de Pirri. Est cumpostu de su presidenti e de tres componentis nomenaus de su presidenti etotu intr'e is consillieris de sa munitzipalidadi. S'arreglamentu de sa munitzipalidadi de Pirri ndi disciplinat is atributzionis e su funtzionamentu.

CABU VII
Formas de partecipazioni

Art. 47
Partecipazioni

1. Su comunu cunsiderat sa partecipazioni de is tzitadinus in sa vida politica e amministrativa de sa tzitadi strumentu de fundòriu po sa crèscina democràtica e sotziali de sa comunidadi e basi de grandu importu de unu arrelatu profetosu cun is istituzionis.
2. Po custu scopu predisponit canalis de espressioni e de atzioni e identificat logus fisicus e virtualis de consultazioni po connòsciri s'orientamentu asuba de chistionis de interessu generali e de cumpetèntzia comunali, segundu is maneras stabilèssias de custu statutu e de is arregulamentus.
3. Su comunu, po garantiri un'intrada de profetu a is servitzius e favoressi sa trasparèntzia e sa valutazioni s'atzioni politica, promovit s'imperu de is tecnologias in is comunicatzionis cun s'amministratzioni e in sa partecipazioni a su governu de sa tzitadi. A custu scopu pranificat e progetat piataformas e strumentus web funtzionalis a sa cumpratzidura e a sa collaboratzioni cun is tzitadinus.
4. Su situ internet istituzionali de su comunu est a dispositzioni de is tzitadinus cument'e strumentu de cunfrontu, po sa discussioni de temas de interessu de sa tzitadi, e de proposta, po favoressi iniziativaas de parti de s'amministratzioni.
5. Sa partecipazioni si realizat cun:
 - a. istàntzias, petizionis e propostas;
 - b. albu de is assòtzius;
 - c. consultas;
 - d. assembleas partecipativas;
 - e. referendum;
 - f. àteras formas disciplinadas de s'arregulamentu asuba istitutus de partecipazioni.

Art. 48
Istàntzias – Petizionis – Propostas

1. Is residentis in forma singola o assotziada, podint fàiri a s'amministratzioni comunali istàntzias, petizionis e propostas deretas a promòviri un'amparu mannu de interessus individualis e colletivus, indirizendudeddas a su s'indigu.
2. A custas etotu est torrada sceda scritta e motivada de parti de su s'indigu o delegau suu aintru is tempus stabilèssius po is protzedimentus amministrativus.
3. S'ufitziu po is arrelatus cun su pùbbricu provedit a s'arregorta de is istàntzias, petizionis e propostas lòmpias insertendi in unu spàtziu apòsitu de su situ istituzionali is datus de custas etotu e, chi ddoi nd'at, is provedimentus adotaus.

4. Su registru est a disponimentu po sa consultazioni de su pùbbricu.

Art. 49
Albu de is assòtzius

1. In s'àmbitu de is finalidadis sighias de su comunu, est istituui s'albu de is assòtzius.
2. Is critèrius e is maneras po s'iscritzioni funt disciplinaus de s'arregulamentu de is istitutus de partecipazioni.
3. In s'albu ddui funt is datus e is elementus netzessàrius po stabiliri sa natura, su campu de is atividadis, su mètodu de funtzionamentu e su gradu de rappresentatividadì de dònna assòtziu.
4. Po otènniri s'iscritzioni a s'albu, is assotzius depint èssiri in possessu de is requisiti de s'art. 18 de sa costituzioni.
5. S'iscritzioni a s'albu stabilessit un'arrelatu de collaborazioni e cuncàmbiu stàbili intr'e is assòtzius e su comunu, chi serbit a s'interessu generali de sa comunidadi.

Art. 50
Consultas

1. Cun su scopu de promòviri e favoressi sa partecipazioni de is tzitadinus a s'aministratzioni locali e garantiri strumentus de collegamentu intr'e sa sotziedadi tzivili e is òrganus de governu locali, su comunu ndi pesat is consultas.
2. S'arregulamentu de is istitutus de partecipazioni stabilessit is cumpetèntzias, sa cumposizioni e su funtzionamentu de is consultas.

Artìculu 51
Assembleas partecipativas

1. Is assembleas partecipativas arreconnoscint a is tzitadinus residentis sa possibilitadi de espressai s'opinionì insoru asuba de chistionis de cumpetèntzia comunali chi pertocant sa gestioni de su bixinau insoru o de su territòriu comunali intreu.
2. Is assembleas partecipativas podint èssiri promovias de grupus de assumancu 25 tzitadinus residentis, chi apant cumprìu is 16 annus de edadi, po analizai e discùtiri soluzionis a is problemas de sa tzitadi o de is bixinaus, cun sa presentazioni de progetus de interessu comunu.
3. S'arregulamentu de is istitutus de partecipazioni disciplinat s'amissibilitadi e su funtzionamentu de is assembleas partecipativas.

Art. 52
Referendum consultivu

1. Su comunu arreconnoscit in su referendum unu strumentu de avregua, orientamentu e controllu de s'atividadis amministrativa e unu momentu de importu de partecipatzioni de is tzitadinus a su protzessu decisionali.
2. Su referendum consultivu est promòviu de su comunu o de assumancu 3000 tzitadinus iscritus in is listas eletoralis de su comunu.
3. Su referendum consultivu podit tènniri a ogetu sceti matèrias de cumpetèntzia comunali.
4. No podint èssiri sutapostus a referendum consultivu:
 - a. programmas, arrelatas previsionalis e programàticas, pranus finantziàrius, programmas triennalis e elencu annuali de is trabballus pùbblicus, bilàncius annualis e pruriennalis e variatzionis, rendicontu, pranus territorialis e urbanìsticus e variantis suas;
 - b. tributus e disciplina de is tarifas;
 - c. arregulamentus de profetu sceti internu;
 - d. àtus chi si depint fàiri in basi a normas comunitàrias, statalis, regionalis o trataus internatzionalis;
 - e. àtus avrinculaus in sa forma e/o in su contenutu;
 - f. àtus postus a amparu de deretus de minorias de tzitadinus;
 - g. argomentus giai ogetu de consultatzioni referendària in is ùrtimus cinqu annus.
1. Tenint deretu de votu is tzitadinus iscritus in is listas eletoralis de su comunu.
2. S'arregulamentu asuba de is istitutus de partecipatzioni disciplinat is critèrius de formulatzioni de sa pregunta e is càusas de inamissibilitadi, is maneras po s'arregorta e s'autenticatzioni de is firmas, is protzeduras po fàiri is atividadis referendàrias.
3. Aintru 30 diis de s'èsitu referendàriu, su consillu comunali iscriit a s'òrdini de sa dii unu cunfrontu asuba de s'argumentu ogetu de sa consultatzioni.

Art. 53
Referendum abrogativu

1. Su referendum abrogativu est promòviu de assumancu 3000 tzitadinus iscritus in is listas eletoralis de su comunu e podit tènniri a ogetu sceti deliberatzionis de su consillu comunali.
2. No podint èssiri sutapostus a referendum abrogativu deliberatzionis chi pertochint:
 - a. programmas, relatzionis previsionalis e programàticas, pranus finantziàrius, programmas triennalis e elencus annualis de is trabballus pùbblicus, bilàncius annualis e pruriennalis e variatzionis relativas, rendicontu, pranus territorialis e urbanìsticus e variantis relativas;
 - b. tributus e disciplina de is tarifas;
 - c. statutus de is aziendas spetzialis;

- a. arregulamentus a eficàcia sceti interna;
- b. àutus chi si depint fàiri in basi a normas comunitàrias, statalis, regionalis o tratatus internatzionalis;
- c. àutus avrinculaus in sa forma e/o in su contenu;
- d. àutus firmaus intr'e comunu e àterus entis;
- e. àutus postus a amparu de deretus de minorias de tzitadinus;
- f. argumentus giai ogetu de consultazioni referendària in is ùrtimus cincu annus.

1. Tenint deretu de votu is tzitadinus iscritus in is listas eletoralis de su comunu.

2. S'arregulamentu asuba istitutus de partecipazioni disciplinat is critèrius de formulazioni de sa pregunta e is càusas de inamissibilitadi, is maneras po s'arregorta e s'autenticazioni de is firmas, is protzeduras po fàiri is atividadis referendàrias.

CABU VIII

Garanzia in s'atividadì amministrativa

Art. 54

Deretu de is tzitadinus a s'informatzioni

1. Su comunu, cun s'ufitziu stampa e s'ufitziu po is arrelatus cun su pùbblicu, chi dipendint po is funtzionis de su s'indigu, assegurat e promovit s'informatzioni e sa comunicatzioni istituzionali de s'atividadì sua.
2. S'ufitziu stampa, asuba de is direttivas assinnadas de s'òrganu de cumandu de s'amministratzioni, s'incurat de is collegamentus cun is òrganus de informatzioni, assegurendi su gradu màssimu de trasparèntzia, craresa e tempestividadì de is comunicatzionis de fruniri in is màterias de interessu de s'amministratzioni.
3. S'atividadì de s'ufitziu po is arrelatus cun su pùbblicu est indirizada a is tzitadinus singulus e assotziaus. Assegurat s'esercitziu de is deretus de informatzioni, de atzessu e de partecipatzioni, agiudat s'imperu de is servìtzius ofertus a is tzitadinus, fintzas cun s'illustratzioni de is dispositzionis normativas e amministrativas, e s'informatzioni asuba de is struturas e asuba de is còmputus de su comunu.
4. S'ufitziu po is arrelatus cun su pùbblicu promovit s'adotzioni de sistemas de interconnessioni telemàtica, coordinat is arretzas cìvicas, àtuat, ascurtendi is tzitadinus e sa comunicatzioni interna, is protzessus de avreguara de sa calidadi de is servìtzius e de agradessimentu de is matessi de parti de is utentis, garantit sa cuncàmbia de s'informatzioni cun is àteras struturas chi operant in s'amministratzioni.
5. Is modalidadis de su funtzionamentu de s'ufitziu po is relatzionis cun su pùbblicu funt stabilias de s'arregulamentu.

Art. 55

Protzedimentu amministrativu

1. Su protzedimentu amministrativu est disciplinau de sa lei e de s'arregulamentu apòsitu.

Art. 56

Deretu de atzessu a is àutus

1. Su comunu arreconoscit su deretu de atzessu a is documentus amministrativus, a su scopu de assicurari sa trasparèntzia e s'impartzialidadi de s'atividadì amministrativa, segundu is maneras previdias de s'arregulamentu apòsitu.

CABU IX

Servitzius pùbbricus localis

Art. 57

Servitzius pùbbricus localis

1. Su comunu, in s'àmbitu de is cumpetènzias suas, providit a sa gestioni de is servitzius pùbbricus chi tenint a ogetu produtzioni de benis e atividadis po realizai finis sotzialis e po promovi su sviluppu econòmicu e tzivili de sa comunidadi locali.
2. Uniformat s'erogatzioni de is servitzius a is printzìpius de paridadi, imparzialidadi, continuitadi, deretu de sceberu, partecipazioni, eficàcia, eficièntzia e trasparèntzia, in manera funtzionali a is esigènzias de is tzitadinus e de is familias e adotat oràrius chi favoressint sa conciliatzioni de is tempus de vida e trabballu.

Art. 58

Gestioni de is servitzius

1. Su comunu providit a sa gestioni de is servitzius pùbbricus in is formas e in is modus previdius de sa lei, promovendi s'assotziatzioni e sa cooperatzioni cun àterus entis pùbbricus chi operant in su territòriu e circhendi formas de collaboratzioni cun is privaus s'ingulus o assotziaus.

Art. 59

Oràrius de is servitzius

1. Su sindigu, asuba de is indiritzus espressaus de su consillu comunali, promovit is àutus e is acòrdius netzessàrius a coordinai e organizai is oràrius de is servitzius pùbbricus a su scopu de armonizai s'erogatzioni de is servitzius cun is esigènzias de is utentis.

Art. 60

Organismus partetzipaus de su Comunu

1. Su consillu comunali, in s'àmbitu de is strumentus de programatzioni, circat is linias, de indiritzu po is organismus partetzipaus de su Comunu, cun atenzioni manna a is sotziedadis in house, a is organismus partetzipaus in totu e a cussus controllaus.
2. Su consillu comunali stabilessit is indiritzus e is critèrius po sa realizatzioni de unu sistema de governance de is organismus partetzipaus chi circhit su profetu, s'eficièntzia, s'economicidadi e sa cunformidadi de sa gestioni, in basi a is arresurtaus giai otènnius in raportu a is programmas e a is costus sustènnius.

Art. 61

Aziendas spetzialis e istituzionis

1. Sa gestiuni de is servìtzius podit èssiri esertitada po mèdiu de azienda spetziali, enti strumentali dotau de personalidadi giuridica e de autonomia imprenditoriali.
2. Sa costituzioni de s'azienda spetziali est deliberada a majoria assoluta de su consillu comunali chi, in sa pròpiu ora, aprovat su statutu, ndi disciplinat s'ordinamentu e su funtzionamentu.
3. Is servìtzius sotzialis podint èssiri esertitatus po mèdiu de istituzioni, organismu strumentali dotau de autonomia gestionali. Sa costituzioni de s'istituzioni est deliberada a majoria assoluta de su consillu comunali, chi in s'ora aprovat s'arregulamentu, ndi disciplinat s'ordinamentu e su funtzionamentu.
4. Òrganus de s'azienda e de s'istituzioni funt su consillu de amministratzioni, su presidenti e su direttori, chi ddi cumpetit sa responsabilitadi de sa gestiuni. Is maneras de nòmina e arrevocu de is amistradoris funt stabilèssias de s'arregulamentu apòsitu.
5. Su pranu-programa, is bilàncius econòmicus de previsionis pruriennali e annuali, su contu consuntivu e su bilànciu de esercìtziu, àutus de fundòriu de s'azienda e de s'istituzioni, funt sutapostus a s'aprovazioni de su consillu comunali.

Art. 62

Partecipazioni a sotziedadis de capitalis

1. Sa partecipazioni de su comunu a sotziedadis de capitalis, in s'arrespetu de is dispositzionis de lei, est deliberada a majoria assoluta de su consillu comunali in basi a una proposta chi cuntenit is indicatzionis de is scopus sotzialis, de is programmas, de s'entidadi e de sa distribuzioni de su capitali intr'e is entis pùbblicus e privaus.
2. Dònna muda de su raportu de sa cumpartecipazioni de su comunu a su capitali atzionàriu depit èssiri autorizau innantis de su consillu comunali a majoria assoluta de is chi dda cumponint.

Art. 63

Formas de assòtzius

1. In raportu a sa mannària, a sa matèria de is servìtzius, a su caràtiri stratègicu, su comunu podit pigai acòrdius de programa, cunventzionis e costitui cunsòrtzius cun is entis istituzionalis chi òperant in s'àrea.
2. Totu is àutus costitutivus funt deliberaus de su consillu comunali cun sa majoria assoluta de is cumponentis.

CABU X

Dispositzionis transitòrias e de acabbu

Art. 64

Normas transitòrias

1. Is arregulamentus previdius de su statutu, chi po s'adotzioni no siat prescitu unu tèrmini de lei, funt deliberaus aintru de doxi mesis de s'intrada in vigori de su statutu.
2. In is moras de s'emanazioni de is arregulamentus previdius de custu statutu, sceti a is matèrias e disciplinas demandadas, sighint a s'apricai is arregulamentus in vigori, ca funt cumpatìbilis cun is normas statutàrias.

Art. 65

Normas de acabbu

1. Po s'aprovazioni e sa mudadura de s'arregulamentu de su consillu comunali balit sa majoria previdia de sa lei po s'aprovazioni de su statutu.
2. Po s'aprovazioni e sa muda de is àterus arregulamentus nci bolit sa majoria assoluta de is chi cumponint su consillu. Chi no s'arribbat a custa a pustis de duas votazioni est amìtia sa majoria simpri in sa votazioni de fàiri in sa setziada avatu.
3. Su statutu podit èssiri mudau cun sa matessi majoria previdia po s'aprovazioni de custu etotu.

ÌNDIXI

STÉRRIDA	1
CABU I - Printzìpius Istitutzionalis	2
Art. 1 – Printzìpius	2
Art. 2 – Identidadi	2
Art. 3 – Stemma e gonfaloni	3
Art. 4 – Banderas	3
Art. 5 – Toponomàstica	3
Art. 6 – Tzitadinàntzia onorària e sigillu de sa tzitadi	3
Art. 7 – Tzitadinàntzia comunali	3
Art. 8 – Gemellàgiu	4
Art. 9 – Àrea manna, tzitadi metropolitana e arrelatus cun entis e istituzionis	4
Art. 10 – Critèrius de s'atzioni de su comunu	4
Art. 11 – Pari oportunidades	5
Art. 12 – Amparu e valorizatzioni de su sardu	5
CABU II – Órganus de Guvernu	6
Art. 13 – Órganus de su Comunu	6
Art. 14 – Consillu Comunali	6
Art. 15 – Autonomia funtzionali e organizzativa de su consillu comunali	6
Art. 16 – Su Consilleri Comunali	7
Art. 17 – Decadèntzia e dimissionis de is consillaris	7
Art. 18 – Grupus consillaris	8
Art. 19 – Cunferèntzia de is Presidentis de is Grupus	8
Art. 20 – Cumissionis consillaris	8
Art. 21 – Cumissionis de controllu e garantzia e cumissionis de indàgini	9
Art. 22 – Cumissioni consillari permanenti Statutu e Arregulamentus	9
Art. 23 – Cumissioni consillari permanenti po sa valutatzioni de is políticas comunali e sa calidadi de is servìtzius	10
Art. 24 – Nòmimas e desinniatzìonis rapresentantis de su Comunu	10
Art. 25 – Giunta	11
Art. 26 – Atributzioni de sa Giunta	11
Art. 27 – Sìndigu	12
Art. 28 – Rapresentàntzia legali	12
CABU III – Órganus Burocràticus	13
Art. 29 – Segretàriu Generali	13
Art. 30 – Visu Segretàriu Generali	13
Art. 31 – Diretori Generali	13
Art. 32 – Incàrrigus dirigentzialis	14
Art. 33 – Incàrrigus de collaboratzioni esterna	14

CABU IV – Ufitzìus	15
Art. 34 – Critèrius generalis de Organizatzioni	15
Art. 35 – Organizatzioni de is ufitzìus	15
Art. 36 – Assòtzìus de dipendentis comunalis	15
CABU V – Finàntzia e Contabilidadi	16
Art. 37 – Autonomia finantziària e impositiva	16
Art. 38 – Bilànciu comunali	16
Art. 39 – Gestioni de su patrimoniu	16
Art. 40 – Collègiu de is Revisoris	16
CABU VI – Decentramentu	18
Art. 41 – Formas de decentramentu comunali	18
Art. 42 – Munitzipalidadi de Pirri	18
Art. 43 – Consillu de sa Munitzipalidadi de Pirri	18
Art. 44 – Durada in incàrrigu de su Consillu de sa Munitzipalidadi de Pirri	19
Art. 45 – Presidenti de sa Munitzipalidadi	19
Art. 46 – Ufitzìu de Presidèntzia de sa Munitzipalidadi	19
CABU VII – Formas de partecipatzioni	20
Art. 47 – Partecipatzioni	20
Art. 48 – Istàntzias – Petizionis – Proostas	20
Art. 49 – Albu de is Assòtzìus	21
Art. 50 – Consultas	21
Art. 51 – Assembleas partecipativas	21
Art. 52 – Referendum consultivu	22
Art. 53 – Referendum abrogativu	22
CABU VIII – Garantzia in s’atividadi amministrativa	24
Art. 54 – Deretu de is tzitadinus a s’informatzioni	24
Art. 55 – Protzedimentu amministrativu	24
Art. 56 – Deretu de atzessu a is àutus	24
CABU IX – Servìtzìus pùbbricus localis	25
Art. 57 – Servìtzìus pùbbricus localis	25
Art. 58 – Gestioni de is Servìtzìus	25
Art. 59 – Oràrius de is Servìtzìus	25
Art. 60 – Organismus partetzipaus de su Comune	25
Art. 61 – Aziendas spetzialis e istituzionis	26
Art. 62 – Partecipatzioni a sotziedadis de capitalis	26
Art. 63 – Formas assotziativas	26

CABU X – Disposizionis transitòrias e de acabbu	27
Art. 64 – Normas transitòrias	27
Art. 65 – Normas de acabbu	27